

Grunnlovsforslag 9

(2015–2016)

Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard, Karin Andersen og Abid Q. Raja

Dokument 12:9 (2015–2016)

Grunnlovsforslag fra Martin Kolberg, Jette F. Christensen, Gunvor Eldegard, Karin Andersen og Abid Q. Raja om ny § 111 (levestandard og helse)

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne fremmer med dette forslag om en ny § 111 i Grunnloven om rett til tilfredsstillende levestandard og helse på bakgrunn av forslagene i Dokument 16 (2011–2012).

Stortingets presidentskap besluttet den 18. juni 2009 å nedsette et utvalg til å utrede og fremme forslag til en begrenset revisjon av Grunnloven med det formål å styrke menneskerettighetenes stilling i nasjonal rett ved å gi sentrale menneskerettigheter grunnlovs rang.

Utvalget avga 19. desember 2011 sin rapport til Stortingets presidentskap. Rapporten er trykt som Dokument 16 (2011–2012).

Menneskerettighetsutvalget foreslo en ny § 111 om rett til en tilfredsstillende levestandard og helse. Utvalgets mindretall, Carl I. Hagen, sluttet seg ikke til forslaget, jf. særmerknad gjengitt i Dokument 16 (2011–2012) punkt 11.4.2.

Utvalget viste til at for at enkeltindivider skal kunne leve et liv i verdighet og samtidig benytte seg av den frihet som alle mennesker er født med, er det essensielt at de mest elementære og grunnleggende menneskelige behov er dekket. Dette er tilgang til mat, vann, klær, bolig og helsehjelp. Utvalget viste videre til at grunnlovfesting av disse rettighetene ikke ville medføre andre rettslige endringer enn selve

grunnlovfesting. I dag sikrer den ordinære lovgivningen både sosial trygghet, tilfredsstillende levestandard og best mulig helse. Etter utvalgets syn ville en grunnlovfesting sikre at statens myndigheter også i fremtiden prioriterer det offentliges ressurser på en slik måte at mennesker i Norge kan leve et menneskeverdig liv. Grunnlovfesting ville etter utvalgets syn også kunne være retningsgivende ved utforming av regelverk, samt ved iverksettelse av tiltak som kan fremme helse og levestandard i befolkningen.

Om den nærmere begrunnelsen for forslaget vises det til Dokument 16 (2011–2012) s. 234 flg.

Forslaget er tidligere fremsatt i flere alternativer som en del av grunnlovsforslag 31 (2011–2012), jf. Dokument 12:31 (2011–2012) romertall VII og Innst. 187 S (2013–2014). Forslaget ble behandlet i Stortinget 13. mai 2014, men oppnådde ikke det nødvendige grunnlovsmessige flertall.

Forslagsstillerne fremmer forslaget fra Menneskerettighetsutvalget. Det fremgår av forslaget at statens myndigheter skal respektere og sikre retten til en tilfredsstillende levestandard. Likeledes skal statens myndigheter fremme befolkningens helse og sikre retten til helsehjelp.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Alternativ 1:

Ny § 111 skal lyde:

Statens myndigheter skal respektere og sikre retten til en tilfredsstillende levestandard.

Likeledes skal statens myndigheter fremme befolkningens helse og sikre retten til nødvendig helsehjelp.

–

Dei statlege styresmaktene skal respektere og tryggje retten til ein tilfredsstillande levestandard.

Like eins skal dei statlege styresmaktene fremje folkehelsa og tryggje retten til naudsynt helsehjelp.

Alternativ 2:

Ny § 111 a skal lyde:

[Som alternativ 1]

Alternativ 3:

Ny § 111 b skal lyde:

[Som alternativ 1]

30. september 2016

Martin Kolberg

Jette F. Christensen

Gunvor Eldegard

Karin Andersen

Abid Q. Raja

Referert i Stortingets møte 30. september 2016.

«Forslaget blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje storting etter neste valg.»

Olemic Thommessen

president